

Dnr KN-2024-1182

Målgruppsanpassade öppettider för Malmö stadsarkiv översyn och förslag

Sammanfattning

Malmö stadsarkiv behöver minska öppettiderna för allmänheten i den publika ytan dels då 20% av medarbetarna och 2 av 3 bibliotekarieer flyttar över till den nya verksamheten Kulturfyren till hösten 2024. Och dels därför att det finns behov av att möta malmöbornas individuella behov (snabb tillgång till allmänna handlingar) och barn och ungdomar i grupper/klasser i större utsträckning.

Stadsarkivet har arbetat fram ett målgruppsanpassat förslag där Malmöbornas behov undersökts i dialog, enkät och statistik. Malmöbornas behov står i centrum tillsammans med en hållbar arbetsmiljö.

Bakgrund och problemformulering

Malmö stadsarkivs lokaler på Bergsgatan 20 fungerar både som arkiv, ett mindre folkbibliotek samt utställnings- och arrangemangsverksamhet med fokus på kulturarv, demokrati och mänskliga rättigheter. Under perioden 2020 till 2023 har specialsamlingen Dawit Isaak-biblioteket med tillhörande arrangemang varit en viktig del av lokalen. Stadsarkivet har över 50 000 besökare årligen vilket gör oss till ett av Nordens mest besökta arkivinstitutioner, även om vår bredd gör oss unika och mer än endast ett arkiv.

Sedan flytten till Bergsgatan vintern 2014 har stadsarkivet haft Nordens mest generösa öppettider med 45 timmar i veckan, måndag till lördag. I bilaga finns jämförelser med andra arkiv och några av Malmös bibliotek. Stadsarkiven i Stockholm och Göteborg har öppet 27 respektive 25 timmar i veckan. Ingen av Riksarkivets tolv besöksorter har öppet mer än 30 timmar i veckan. För att underlätta för besökare som arbetar heltid dagtid har många arkiv öppet senare en kväll i veckan. Inga andra av de arkiv som undersökts hade tider senare än 16 på fredagar eller helgöppet.

Då Malmö stadsarkiv även har ett folkbibliotek med barnavdelningen "Tidsmaskinen" och populära studieplatser för studenter, kan det även vara befogat att jämföra med Biblioteken i Malmö (BiM). Med undantag för stadsbiblioteket vid Kung Oscars väg varierar öppettiderna i BiM:s bibliotek mellan 12 timmar (Tygelsjö) och 41 timmar (Garaget och Rosengård) i veckan. Det vill säga även här sticker stadsarkivet ut, trots att stadsarkivet har sitt unika uppdrag inom arkivsidan.

Bemanningen av öppettiderna delas av de flesta medarbetarna på stadsarkivet. De som har som huvuduppgift att arbeta med pedagogik för barn, kultur för äldre, digitalisering och tillsyn får pausa andra uppgifter för att bemanna. En följd är bland annat att pedagogiska besök från barn och unga prioriteras bort.

Detta får även till följd att Malmöbor som har behov av att få ut handlingar och information ur våra arkiv riskerar längre handläggningstider. Över 50% av våra frågor är idag betygsförfrågningar där gruppen unga vuxna är den största andelen. Snabb handläggning kan vara av stor vikt för den enskildes möjligheter att ordna den sökandes sysselsättning. Andra vanliga ärenden är släktutredningar i samband med dödsfall, arvsutredningar och olika utlämnanden av juridiska

Malmö stad

Kulturförvaltningen

uppgifter rörande fastigheter samt skatt- och pensionsgrundande uppgifter. Stadsarkivet är mån om att ge god och snabb service och ett ständigt hårt tryck skapar sämre arbetsmiljö och stress bland medarbetarna.

Prioriteringsfrågan är extra tuff under sommaren där personalgruppen är mindre på grund av semestrar. Under sommaren 2023 fick vi beviljat minskat öppethållande på måndagar vilket tillsammans med det årets möjlighet att anställa vikarier lättade något på arbetsbördan. För 2024 finns inte förutsättningar att anställa vikarier.

Nya förutsättningar

Under 2024 kommer Malmö stad öppna en ny kulturell mötesplats på Hyllie, Kulturfyren. Den enhet som innefattar Dawit Isaak-biblioteket kommer att flytta dit och den enhetens personal kommer därefter att bemanna lokalerna i Hyllie. Det innebär att stadsarkivets verksamhet på Bergsgatan blir av med resurser motsvarande öppethållande för allmänheten om cirka åtta timmar i veckan. För att skapa en hållbar arbetsmiljö och samtidigt kunna möta upp stadens prioriterade målgrupp unga och unga vuxna, samt ta hand om andra arbetsuppgifter som åligger ett stadsarkiv identifierades ett behov att se över öppettiderna. Oförändrade öppettider skulle innebära en ökad sårbarhet i normaldriftsammanhang och definitivt skapa bemanningssvårigheter vid sjukdom. Det skulle i sin tur dels leda till försämrade service med arbetet inom det grundlagsfästa arbetsområdet utlämnande av allmänna handlingar, och dels i arbetet med vår pedagogiska verksamhet för barn och unga.

Dialog med brukargruppen vuxna

För att få ett så bra underlag som möjligt har det genomförts analys av besöksstatistik samt en enkätundersökning under 2023/24 med 142 svar från personer i åldrarna 18–65+. Knappt 10% av enkätbesvararna efterfrågade hjälp enbart av arkivpersonal. 50% ville få hjälp av bibliotekspersonal, 40% ville inte ha någon hjälp alls och övriga kryssade i flera alternativ.

Flest antal enkätbesvarare önskade besöka oss på onsdagar och torsdagar, minst antal önskade komma på lördagar. Gällande tidpunkt på dagen ville de flesta enkätbesvararna komma mellan 14 och 18. Lägst intresse fanns för tiden före 12.00.

Stadsarkivet har sedan länge ett gott samarbete med Malmö släktforskarförening som också stöttar upp med volontärverksamhet i läsesalarna. Malmö släktforskarförening tillfrågades särskilt om öppettiderna och de hade samma bild som enkäten, det vill säga att eftermiddagar var att föredra.

Besöksstatistik

Genom att titta på vår besöksstatistik (se bilaga 1), förstärks bilden av eftermiddagarna som mest populära. De mest populära dagarna hösten 2023 var måndag och onsdag, men torsdag var inte långt efter. Lördagarna sticker ut som minst populära både under terminstid och under sommartid. I snitt var det 10 besökare i timmen på lördagarna under sommarens semesterveckor 2023. De som bemannar vittnar dessutom om att besökarna har korta besök och att det mycket sällan rör sig om arkivforskning om lördagarna, i synnerhet under sommaren.

Malmö stad

Kulturförvaltningen

Lördagsöppet

De två anställda som bemannar lördagar är lediga på måndagar för att få till lagstiftad veckovila. Det medför att det finns färre medarbetare på plats på måndagarna samtidigt som beställningar och frågor i ärendekorgen inkommer under helgen. Vid semestrar och sjukdomar blir det svårt att upprätthålla effektiv ärendehandläggning. Det vore bra att kunna hålla stängt från midsommarveckan till skolstarten i augusti på grund av det stora intresset för öppettiden på lördagar under sommartid.

Kvällsöppet?

Några bibliotek och arkivinstitutioner har öppet ett par timmar extra mitt i veckan. Frågan om kvällsöppet lyftes därför i enkäten. Enkätsvaren tyder inte på att det finns någon större efterfrågan på detta utan de flesta svarade att de ville besöka oss på eftermiddagen. Att utöka till kvällsöppet en gång i veckan kan dessutom innebära sämre möjligheter att skapa arrangemang kvällstid, då det är samma medarbetargrupp som bemannar och arbetar med kvällsaktiviteter. För de förvärvsarbetare som önskar forska i arkiv utgör lördagar under terminstid mer attraktivt än kvällsöppet.

Frågan om kvällsöppet vore attraktivt ställdes även till Malmö släktforskarförening. De svarade att de inte uppfattade något behov. De har nyligen börjat förelägga sina föreläsningar dagtid lördag istället för kvällar då det lockar fler medlemmar.

Förslag öppettider

Nytt förslag sommar (midsommarveckan till skolstart) jmf nuvarande öppettider sommar

Måndag:	14:00 - 18:00	10:00 - 15:00
Tisdag:	14:00 - 18:00	10:00 - 18:00
Onsdag:	10:00 - 18:00	10:00 - 18:00
Torsdag:	10:00 - 18:00	10:00 - 18:00
Fredag:	12:00 - 16:00	10:00 - 18:00
Lördag:	stängt (28 h)	10:00 - 15:00 (41h)

Terminstid från och med hösten 2024

jmf nuvarande öppettider

Måndag:	14:00 - 18:00	10:00 - 18:00
Tisdag:	14:00- 18:00	10:00 - 18:00
Onsdag:	10:00 - 18:00	10:00 - 18:00
Torsdag:	10:00 - 18:00	10:00 - 18:00
Fredag:	12:00 - 16:00	10:00 - 18:00
Lördag:	11:00 - 15:00 (32 h)	10:00 - 15:00 (45h)

Kommentar till förslag

Ett pass är 4 timmar och delas av två anställda. Undantaget lördagar då passet är fem timmar. På måndag är två anställda lediga då de arbetat helg. Måndag är också en tung dag på grund av ärenden som inkommit under helgen och behöver hanteras skyndsamt. Även tisdagar är en dag med många ärenden och kortare öppettider. Tisdagar kan dessutom möjliggöra för barngrupper från förskola och skola att komma och besöka stadsarkivet under lugnare förhållanden.

Fredagar har minst antal besökare under arbetsveckan och det är tydligt att fredagsbesöken är vanligast vid lunchtid och eftermiddag. Därför är förslaget att förlägga öppettiden till 12:00-16:00 på fredagar. Genom att öppna först klockan 11 på lördagar skapas en bättre arbetsmiljö då passet blir fyra timmar istället för fem. Att ha öppet 3 – 4 timmar lördag eller söndag överensstämmer även med andra bibliotek i Malmö (se bilaga 2).

Förslaget innebär en neddragning med tre pass i arbetsveckan och en timme på helgen. Två av passen motsvarar insatsen från medarbetarna som flyttar över till Kulturfyren. Det tredje passet skapar utrymme för den nu enda kvarvarande bibliotekarien att ta emot förskoleklasser och skolklasser utanför skoltid. Och som nämnts ovan stötta Malmöborna med snabba svar från arkiven.

Barnkonsekvensanalys

Vad är det som är tänkt att ändras på?

Stadsarkivet ämnar målgruppsanpassa våra öppettider och bemanning. Vi skall ha öppet när flest besökare i våra målgrupper vill komma hit och ha tid över för att möta fler klasser och stötta alla, men till stor del unga vuxna, med snabbt besvarade ärenden.

Har barn/barnet getts möjlighet att uttrycka sin åsikt?

En arbetsgrupp med stor erfarenhet inom barnrättsarbete har tillsatts för att ta fram barnrättsanpassat beslutsunderlag till förslaget om nya öppettider. Barnen har inte tagit ställning till ett färdigt förslag utan förslaget har tagits fram utifrån de hörda barnens synpunkter.

Eftersom verksamhetens innehåll inte varit i fokus för denna barnkonsekvensanalys utan endast Stadsarkivets öppettider, har vi gjort bedömningen att en enkät med tydliga tidsintervaller för barnen att välja mellan har varit det bästa sättet att få likvärdiga tydliga svar för oss att förhålla oss till då vi fattar våra beslut. Enkäten har funnits tillgänglig i den publika lokalen samt delats ut under lovaktiviteter för barn och unga.

I enkäten har vi frågat barn om när – vilka tidpunkter och dagar – de vill besöka oss och vad de ämnar göra då de är här för att på så vis få svar på när de önskar öppet och vilken personal (bibliotek/arkiv) som för deras skull bör bemanna expeditionen under dessa tider.

Vi har som komplement till denna enkätundersökning även gjort observationer i vårt barnbibliotek Tidsmaskinen samt läsesalar för att se när där är flest barn och unga på plats. Vår besöksstatistik har också utvärderats.

Hur beslutet påverkar barn och unga

Enkätundersökningen samt observationerna visade att majoriteten av barn och unga ville besöka oss tisdagar och på helgen. Det stora flertalet önskade komma hit under eftermiddagen fram till kl 18.00. Barnen önskar också få hjälp av personal på plats och de allra flesta besöker oss för att låna/läsa böcker eller studera.

Förslaget har tagit hänsyn till barn och unga: De tider de, på fritiden, helst önskar komma hit kommer i största möjliga mån vara inkluderade i de nya öppettiderna. Förslaget frigör arkivpersonal och bibliotekarier från att bemanna expeditionen under tider då barn från skolor och förskolor under bättre förutsättningar kan bli introducerade i biblioteksverksamheten och arkivet genom gruppvisningar innan öppettiderna. Förslaget kommer även gynna barn från anpassad skola som ofta efterfrågar lugnare miljöer när de är på besök.

Hur får barn återkoppling efter beslutet?

Personalen träffar barnen varje dag i verksamheten, som vi bedriver 6 dagar i veckan. De enskilda barnen som gjort sina röster hörda i vår enkätundersökning kommer inte få någon individuell återkoppling eftersom de har varit anonyma. Däremot kommer vi i vårt barnbibliotek och läsesalar meddela de nya öppettiderna och hur barnens åsikter tagits tillvara och hjälpt oss i utformningen av förslaget.

Bilaga 1 Summa besök hösten 2023 veckor 32-51 och summa besök sommaren 2023 veckor 26-32

	06:00 - 07:00	07:00 - 08:00	08:00 - 09:00	09:00 - 10:00	10:00 - 11:00	11:00 - 12:00	12:00 - 13:00	13:00 - 14:00	14:00 - 15:00	15:00 - 16:00	16:00 - 17:00	17:00 - 18:00	18:00 - 19:00	19:00 - 20:00	20:00 - 21:00	Totaler
Måndag	0	4	10	47	242	501	515	489	604	540	566	546	87	84	31	4 266
Tisdag	0	7	19	18	316	402	498	348	542	516	584	520	94	178	0	4 042
Onsdag	0	1	23	29	292	511	467	381	557	574	611	565	164	224	111	4 530
Torsdag	0	3	26	36	272	447	532	375	541	483	576	540	216	5	41	4 093
Fredag	1	5	26	12	308	390	399	499	462	472	434	422	26	0	0	3 456
Lördag	0	1	3	4	178	336	435	500	593	197	133	74	30	92	36	2 612
Totaler	1	21	107	146	1 608	2 587	2 666	2 592	3 299	2 782	2 904	2 667	617	583	219	22 999

Malmö stad
Kulturförvaltningen

	08:00 - 09:00	09:00 - 10:00	10:00 - 11:00	11:00 - 12:00	12:00 - 13:00	13:00 - 14:00	14:00 - 15:00	15:00 - 16:00	16:00 - 17:00	17:00 - 18:00	18:00 - 19:00	Totaler
■ Måndag	3	5	83	101	160	160	48	2	0	3	0	565
■ Tisdag	0	5	117	199	153	144	156	153	177	149	16	1289
■ Onsdag	1	6	80	107	132	96	107	130	129	144	20	952
■ Torsdag	1	4	78	177	162	131	162	145	152	129	26	1167
■ Fredag	4	6	82	138	133	120	117	146	136	115	41	1038
■ Lördag	0	0	44	56	86	78	122	23	0	0	0	409
Totaler	9	26	484	778	826	729	712	599	594	540	103	5400

Bilaga 2**Jämförelse med några arkivinstitutioner och bibliotek**

Stockholms stadsarkiv Kungsklippan: Mån 12-18 Tis 12-18 Ons 12-18 Tor 13-19 Fre 12-15 (27h)	Riksarkivet Härnösand Mån 12-16 Tis 9-19 Ons 9-12 Tor 9-12 Fre stängt (20h)	Bellevuebiblioteket (87 239 besök/år) Mån 11-19 Tis 10-17 Ons 13-19 Tor 10-17 Fre 10-17 sön 13-16 (39h)
Stockholms stadsarkiv Liljeholmskajen: Mån stängt Tis 11-16 Ons 11-16 Tor 12-19 Fre 11-15 (21h)	Köpenhamns stadsarkiv Mån stängt Tis 9-15 Ons 9-15 Tor 10-17 Fre stängt (19h)	Garaget (70 227 besök/år) Mån 11-18 Tis 11-20 Ons 11-18 Tor 9-16 Fre 11-18 sön 12-16 (41h)
Regionarkivet i Göteborg Mån 9-12 Tis 9-12 Ons 9-15 Tor 9-19 Fre 9-12 (25h)	Riksarkivet i Köpenhamn Mån stängt Tis 9-18 Ons 9-18 Tor 9-18 Fre stängt (27h)	Husiebiblioteket (69 887 besök/år) Mån 13-17 Tis 10-19 Ons 10-16 Tor 10-19 Fre 10-16 (34h)
Riksarkivet Stockholm Mån 13-16 Tis 9-19 Ons 9-16 Tor 9-16 Fre 9-12 (30h)	Riksarkivet Lund Mån 9-15 Tis 9-15 Ons 9-15 Tor 9-15 Fre 9-12 (27h)	Kirsebergsbiblioteket (52 172 besök/år) Mån 10-19 Tis 10-17 Ons 10-19 Tor 13-17 Fre 13-17 sön 14-17 (36h)
Riksarkivet Göteborg Mån 10-13 Tis 10-16 Ons 10-16 Tor 13-19 Fre 10-13 (24h)	Kommentar: Den större summan i parentes kopplat till biblioteken är antal besökare år 2023	Malmö stadsarkiv har idag öppet 45h i veckan och andel besökare ligger på drygt 50 000 personer.